

Ísafjarðarbær
Jóhann B. Helgason,
sviðsstjóri
Hafnarstræti 1
400 Ísafjörður

Umhverfisstofnun	
Áb. _____	
07. júní 2011 10.4.3	
Tilv. _____	

UMHVERFISSTOFNUN

Reykjavík, 1. júní 2011
Tilvísun: UST20110300043/ksj

Deiliskipulag smáhýsa í Tungudal. Samráð og kynning.

Vísað er til erindis sviðsstjóra framkvæmda- og rekstrarsviðs Ísafjarðarbæjar þar sem óskað er umsagnar vegna lýsingar á tillögu að breytingu á deiliskipulaginu, *Opið svæði í Tungudal*, sem var staðfest 28.08.2006.

Fyrirhugað er að breytingin muni fela í sér aukið umfang tjaldsvæðis miðað við gildandi deiliskipulag. Gert er ráð fyrir að koma fyrir um 20 smáhýsum u.þ.b. 25 m² að stærð, til útleigu til viðbótar við núverandi starfsemi á tjaldsvæði. Áætlað er að helmingur smáhýsanna rísi á svæði sem er merkt L1 á uppdrætti frá 2006, en þar er landnotkun sögð svæði fyrir frjálssa útileiki og fjölskyldusamkomur. Áætlað er að hinn helmingur smáhýsanna rísi á áningarsvæði sem staðsett er sunnan Tunguár.

Náttúruminjar

Stór hluti svæðis er kallast opið svæði í Tungudal á deiliskipulagsuppdrætti frá 2006, er innan svæðis nr. 315 í náttúruminjaskrá og segir í skránni um svæðið: „*Botn í Súgandafirði, Seljalandsdalur og Tungudalur, Ísafjarðarkaupstað, Suðureyraryrreiði. V- Ísafjarðarsýslu. Ysti hluti Botnlands ásamt hliðum. Að norðan ráða sýslumörk að Gyltuskarði, þá eggjar Eyrarfjalls. Að sunnan frá Hafradal ráða hreppamörk að Botnsheiði, þá um Austmannsfall og Hnífa yfir Tunguá við Tunguskóg og þaðan á Skíðaveg. Fjölbreytt landslag, gil, ár og fossar. Sérstætt gróðurfar, vöxtulegur birkiskógur. Fundarstaður surtarbrands og annarra steingerðra plöntuleifa, meðal elstu minja um gróðurfar hérlendis.*“

Að mati Umhverfisstofnunar er mikilvægt að forðast verði eins og kostur er að staðsetja fyrirhugaða smáhýsaþyrpingu á svæði á náttúruminjaskrá, enda kann slík þyrping að rýra verndar- og útivistargildi svæðisins. Umhverfisstofnun telur mikilvægt að smáhýsin verði ekki skipulögð í reglulega hópa, þar sem líklegt getur talist að slíkar þyrpingar falla ekki vel að íslensku landslagi.

Birkiskógur

Umhverfisstofnun undirstrikar að verndargildi og útivistargildi Tungudals er mikið til komið vegna birkiskógar og birkikjarrs, og minnir á að náttúrulegir birkiskógar þekja nú aðeins 1,2% af landinu eða um 1200 km², sem er einungis um 5% af áætluðu flatarmáli þeirra við landnám. Samkvæmt 39. gr. laga um náttúruvernd skal Umhverfisstofnun ásamt Skógrækt ríkisins vinna að verndun og eftirliti með náttúrulegum birkiskógum og skógum til útivistar.

Í riti um sjálfbæra þróun í íslensku samfélagi, sem gefið er út af umhverfisráðuneyti (Velferð til framtíðar: Stefnumörkun til 2020.) eru skilgreind markmið á sviði sjálfbærrar þróunar og leiðir að þeim. Eitt þessara markmiða (bls 37) er að: *“Forðast verði eins og kostur er að skerða frekar votlendi, birkiskóga og önnur lykilvistkerfi Íslands”*. Enn fremur segir (bls. 38) *“Markvissar tilraunir og aðgerðir við endurheimt birkiskóga verði hafnar á næstu árum. Mótuð verði stefna um endurheimt upprunalegra vistkerfa, s.s. birkiskóga, sem verði hluti af almennri stefnu um endurheimt landgæða þar sem tekið verður á aðferðafræði, tegundavali og öðrum atriðum. Þar sem mikilvægum vistkerfum er raskað með framkvæmdum skal vera almenn regla að framkvæmdaraðili reyni að endurheimta sambærileg landsvæði”*

Í skýrslu frá umhverfisráðuneytinu frá mars 2007, sem ber heitið *“Vernd og endurheimt íslenskra birkiskóga”* kemur fram að *“hinn 15. júní 2006 skipaði umhverfisráðherra nefnd sem var falið ---Að kortleggja ógnir sem steðja að íslenskum birkiskógum -Að móta tillögur um hvernig megi efla vernd og endurheimt birkiskóga á Íslandi -Að gera tillögur að leiðbeiningum vegna athafna sem hafa áhrif á birkiskóga.”*

Í áður nefndri skýrslu kemur fram að nefndin leggur áherslu á að *“Unnið verði áfram að friðun birkiskóga í samræmi við verndartillögur á Náttúruverndaráætlun 2004-2008”*. Einnig kemur fram að nefndin leggur til að *“Sett verði opinbert markmið um að birkiskógar þeki í framtíðinni 10% af flatarmáli landsins”* og að *“Við endurheimt birkiskóga verði lögð áhersla á stór, samfelld svæði.”*

Í skýrslu umhverfisráðuneytisins kemur enn fremur fram að meðal helstu ógna sem steðja að íslenskum birkiskógum sé að *“birkiskógum er raskað eða eytt vegna framkvæmda og má í því tilliti nefna ruðning birkiskóga vegna vegagerðar, stækkunar þéttbýlis og frístundabyggðar”*.

Í niðurlagi skýrslunnar eru tillögur ásamt greinargerð þar sem segir *“Fyrir framtíð birkivistkerfisins á Íslandi telur nefndin mikilvægt að vernda birkiskóga sem fyrir eru og auka útbreiðslu þeirra.”* Lögð er áhersla á að *“Gamlir íslenskir birkiskógar eru auðlind, sem fela í sér bæði náttúru og nýtingararfleifð sem ekki er annars staðar að finna.”*

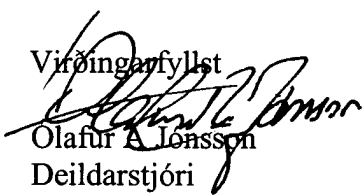
Ljóst er því að stjórnvöld hafa miklar áhyggjur af þróun birkiskóga hér á landi, og að lögð er mikil áhersla á verndun þeirra og endurheimt. Með framangreindri stefnumörkun hafa stjórnvöld markað stefnu um verndun birkiskóga. Með tilliti til þessa telur Umhverfisstofnun að skipuleggja eigi svæði fyrir frístundahýsi utan náttúrulegra birkiskóga og kjarri vaxinna svæða.

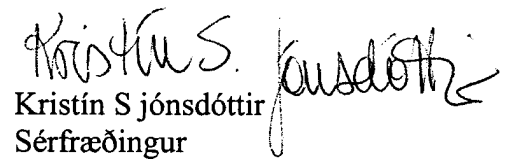
Ár og vötn

Fyrirhuguð smáhýsi eru áætluð nálægt Tunguá sem rennur um Tungudalinn. Umhverfisstofnun vekur athygli á að í grein 4.15.2 Vötn, ár og sjór í skipulagsáætlunum í skipulagsreglugerð nr. 400/1998 kemur fram að ekki er gert ráð fyrir að framkvæmt sé nær ám og vötnum en 50 m, eða eins og segir í reglugerðinni: „Almennt er ekki gert ráð fyrir deiliskipulagningu þessara svæða en í deiliskipulagi aðliggjandi svæða utan þéttbýlis skal þess gætt að ekki sé byggt nær vötnum, ám eða sjó en 50 m og að ekki verði hindruð leið fótgangandi meðfram þeim.“

Einnig bendir Umhverfisstofnun á að skv. 23. gr. laga nr. 44/1999 er: „Óheimilt er að setja niður girðingu á vatns-, ár- eða sjávarbakka þannig að hindri umferð gangandi manna.“

Virðingarfyllt

Olafur A. Jónsson
Deildarstjóri

Kristín S. Jónsdóttir
Sérfræðingur

Skipulagsstofnun